

Jaarverslag 2023 / Stichting Sinti, Roma en Reizigers

Het jaar stond in het teken van de Rechtszaak voor meer standplaatsen in de gemeente Den Haag. De eerste zitting vond plaats op dinsdag 27 juni 2023. De gemeente liet zich van haar bekende kant zien door in eerste aanleg geen inhoudelijk verweer te voeren, door te stellen dat de Stichting om diverse formele redenen de rechtszaak niet zou mogen voeren. Daarom moest de rechtbank eerst uitspraak doen over de ontvankelijkheid.

De Stichting is met het tussenvonnis van 6 september 2023 ontvankelijk verklaard in de (meer algemene) vorderingen I, III en VI. Daarmee was het belangrijkste doel dus behaald: een inhoudelijke beoordeling van de zaak. En, als deze vorderingen zouden worden toegewezen, dan zou dat zorgen voor een erkenning van de rechten van woonwagabewoners en mogelijk voor een gedragsverandering aan de kant van de Gemeente (met name vordering VI).

De ontvankelijke vorderingen betroffen:

Vordering I:

Verklaring voor recht dat de gemeente in strijd handelt met het discriminatieverbod en art. 8 EVRM.

Vordering III:

Gebod voor gemeente om te stoppen met discriminerend woonwagabeleid.

Vordering VI:

Gemeente moet de wachttijd terugbrengen naar hetzelfde als voor een sociale huurwoning in Den Haag.

De Stichting is echter niet-ontvankelijk bevonden in de vorderingen II, IV en V. De rechtbank leek veel belang te hechten aan de hoeveelheid steunbetuigingen van de relevante groepen woonwagabewoners. De rechtbank is zelf gaan turven met de steunbetuigingen om te kijken hoeveel woonwagabewoners nu in een woonwagen in Den Haag wonen (groep A), hoeveel mensen in een woonwagen in Den Haag willen wonen (groep B) en hoeveel mensen op de wachtlijst staan voor een woonwagen in Den Haag (groep C). De rechtbank heeft gekeken naar het adres en of iemand heeft aangegeven op de wachtlijst te staan. Helaas kwam de rechtbank tot de conclusie dat er te weinig steunbetuigingen zijn van groep B en C, omdat die groepen zien op woonwagabewoners in heel Nederland en er respectievelijk maar 36 en 6 steunbetuigingen vanuit die groepen zijn. De rechtbank vond de Stichting daarom niet representatief genoeg voor die groepen om ook voor hen te mogen opkomen in de procedure. Voor groep A mocht de Stichting van de rechtbank wel opkomen.

De Raad voor de Journalistiek deed 13 april (VS2023/6) en 23 augustus (VS2023/19) uitspraak voor twee klachten tegen de NOS. In de uitzendingen van 17 oktober 2022 en 11 februari 2023 werd het woonwagenkamp weer eens gebruikt als decor in het theater van de succesvolle aanpak van criminaliteit. De betrokkenheid van woonwagabewoners bleek beperkt omdat tientallen invallen elders waren gedaan of dat hun aandeel in het geheel niet kon worden vastgesteld. Zoals te doen gebruikelijk zijn de klachten ongegrond verklaard. Dit mede omdat de Raad voor de Journalistiek het door de media benoemen van de woonvorm niet als het aanduiden van ras/ethniciteit beschouwt. Volgens de journalistieke richtlijnen is het alleen toegestaan persoonlijke kenmerken van verdachten te noemen als dit in het belang van een beter begrip van de feiten en omstandigheden.

Bij de uitspraak van 13 april heeft de Raad voor de Journalistiek de NOS internet berichtgeving beoordeeld, terwijl over de televisie uitzending was geklaagd. Met de opname van het NOS journaal van 11 februari bleek aan de voice-over een woord toegevoegd, zodat deze afwijkt van de originele opname. De Raad bleek niet bereid deze manipulatie te constateren. Het beroep (2023B7) werd afgewezen. Het toont aan hoe verweven de Raad voor de Journalistiek is met de door haar te beoordelen media.

De procedures zijn wel zinvol geweest om te kunnen aantonen dat deze bijna nooit tot rectificaties leiden. Bovendien blijken redacties gevoelig voor verwijten van discriminatie en worden behoedzamer. Zolang het Openbaar Ministerie ras/ethniciteit van woonwagabewoners niet erkent conform de jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, zal de media zich kunnen blijven verschuilen achter hun stigmatiserende persberichten. Wij hebben de advocaten van Stichting PiIP verzocht het Openbaar Ministerie aan te spreken op haar publicaties.

Aldus opgemaakt 8 juni 2024.